

Balma de l'Espluga

Mura

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Zona turó de la Pola
Emplaçament A la serra de l'Obac, s'hi va des del camí que des de la Pola mena al barranc de l'Espluga.

Coordenades:

Latitud: 41.65359
Longitud: 1.95497
UTM Est (X): 412985
UTM Nord (Y): 4611843

Classificació

Número de fitxa 08139-58
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: Resten poques estructures en mal estat
Protecció Legal
Observacions protecció: Pla especial Parc, 1997.
Accés Difícil
Ús actual: Lúdic
Titularitat Pública
Titular: Diputació de Barcelona. Rambla Catalunya, 126. 08029 Barcelona
Autoria de la fitxa Cortés Elía, M^a del Agua
Data de registre de la fitxa: dl., 22/01/2007 - 01:00

Descripció

Es troba al Turó de l'Espluga, turó en el que hi ha diverses balmes al seu vessant sud. El conjunt està format per dues balmes obrades i l'antic mur de contenció del camí que passa per davant. Les balmes naturals es van formar per l'erosió en una veta d'arenisca rogenca que recorre la cara sud del turó. La més remarcable és la de ponent, que és la més gran, mentre que la de llevant, de més petites proporcions, sembla una construcció auxiliar que no presenta cap element destacable. Així, la balma gran presenta elements destacables, entre els que hi ha fragments d'opus spicatum en un dels murs interiors, així com en fragments d'un mur exterior. Hi ha parts dels murs fets amb carreus ben escairats i amb obertures actualment tapiades. Probablement hi hagué un doble pis fet amb troncs que han deixat marques a la roca. El sostre de la balma està fumat. A prop de la balma hi ha una bassa artificial de recollida d'aigua.

Observacions:

Es troba dins la zona del Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i l'Obac. Per arribar cal agafar un camí asfaltat que surt a l'esquerra en el P.Q.11 de la carretera BV-1221 de Terrassa a Talamanca. Cal pujar caminant fins el Coll de Tres Creus, passar per la Balma de la Porquerissa, sota la balma i Font de la Pola, i sota el turó de l'Espluga, on trobem la Balma. Està a 20 minuts caminant de la font de la Pola.

Història

El parament pot indicar que la construcció seria dels primers segles medievals, cap al segle IX-X, tot i que no disposem de documentació que deixi constància de la balma. El 1336 està documentat el mas de l'Espluga com una dependència del mas de la Mata. Probablement la balma fou ocupada en un principi i posteriorment es construís el mas. Els murs han estat consolidats recentment (anys 90) pels Serveis del Parc, que van modificar una part dels murs de la balma i van fer un portal nou. La zona de Sant Llorenç del Munt és geològicament, de conglomerats calcaris, fet que ha propiciat una gran formació de cavitats càrstiques que es van formar a l'Eocè inferior. Moltes d'aquestes cavitats han estat utilitzades com aixopluc al llarg dels temps, essent una de les primeres tipologies d'habitatges de la zona molt freqüent al terme de Mura. Moltes d'aquestes balmes conserven elements arquitectònics afegits consistents en murs que tanquen l'obertura de la balma per ocupar l'interior. Algunes han acabat desenvolupant un habitatge complex com el Puig de la Balma o el Peric, mentre que d'altres tan sols tenien unes poques parets per fer funcions d'aixopluc de persones i animals. Sembla que aquest fenomen s'iniciaria en època medieval, tot i que seria necessària una recerca a fons per determinar els usos de cada una d'elles. Com a dada històrica cal recordar que el 1850 les coves i abrics naturals van ser tapiats per ordre del Capità General per posar fi als malfactors que trobaven refugi (Ferrando, 1993).

Bibliografia

BALLBÈ, M.: Aportació històrica de Mura. Les cases de pagès. Mura. 1997. FERRANDO I ROIG, A. (1983). El Parc Natural de Sant Llorenç del Munt i Serra de l'Obac. Història i arqueologia vistes per un excursionista. Unió Excursionista de Sabadell. SOLÀ, J. (1935). Guia Monogràfica de Sant Llorenç del Munt. C.E.Terrassa.

